

Dodatek A.

Orlova plemena — Die Adlerarten.
 Sokol selec — Der Wanderfalke.
 „ modronog — Der Blaufussfalke.
 „ pritlikovec — Der Zwergfalke.
 Sokolič (drevesni skolič) — Der Lerchenfalke.
 Škornjek — Die Gabelweihe.
 Črni jastreb (milan) — Der schwarze Milan.
 Skopec — Der Hühnergeier.
 Kregulj — Der Sperber.
 Račar — Der Rohrgeier.
 Uharica vélika — Der Uhu.
 Srakoper véliki — Die grosse Sperelster.
 „ mali — Die kleine Sperelster.
 Sraka — Die Elster.
 Krokár — Der Kolkkrabe.
 Vrana črna — Die Rabenkrähe.
 „ siva — Die Nebelkrähe.

Dodatek B.

Postovka — Der Thurmfalke.
 Sršenár — Der Wespenbussard.
 Dreskač — Der Zaretzer.
 Brinovka — Der Kranawetter.
 Kos — Die Amsel.
 Srakoper rujavi — Der Dorndreher.
 Šoga — Der Nussheher.
 Orehar (leščnikar) — Der Tannenheher.
 Dlesk — Der Kernbeisser.
 Pinoža — Der Nikawitz.
 Konoplišica morska — Der Meerzeisig.
 Vrabec domači — Der Hausspatz.
 „ poljski — Der Feldspatz.
 Strnad — Die Ammern.

Dodatek C.

Jastreb mišar — Der Mausgeier.
 Kocasta kanja — Der Schneegeier.
 Sove (izvzemši uharico) — Die Eulen (ohne Uhu).
 Mravljinčar (kozomolzec) — Die Nachtschwalbe.
 Hudournice vélike — Die Thurmschwalben.
 Lastovice — Die Schwalben.
 Vrana zelena — Die Mandelkrähe.
 Udod (udob, smrdokavra) — Der Wiedehopf.
 Plezovt mali — Der Baumläufer.
 Brglez — Der Klener.
 Palček (stržek) — Der Zaunkönig.
 Kobiličar — Der Heuschreckenfänger.
 Muharček (privodna penica) — Der Rohrsänger.
 Pénica trstna — Der Binsensänger.
 Slavec penica — Die Waldnachtigall.
 „ ponočna penica — Die Aunachtigall.
 Brolica — Das Müllerchen.
 Penica črna (črnoglavka) — Das Schwarzplättchen.
 „ trnjovka — Die Heckengrasmücke.
 „ vrtna — Die Gartengrasmücke.
 „ pisana — Die Sperbergrasmücke.
 Srakoper rumeni — Der gelbe Spotter.
 Grmovšica — Der Laubsänger.
 Kovaček — Der Fitis.
 Rdečorepka vrtna — Der Gartenrothschwanz.
 „ domača — Der Hausrothschwanz.
 Tašica — Das Rothkehlchen.
 „ višnjava — Das Blaukehlchen.
 Kraljički — Die Goldhähnchen.
 Beloritke — Die Steinschmäzer.
 Mala pevka — Die Braunelle.
 Senice — Die Meisen.
 Pastaričice (pliske) — Die Bachstelzen.
 Drozeg cikovt — Die Singdrossel.

Brinovka mala — Die Weindrossel.
 Komatar — Die Ringelamsel.
 Drozeg plavi — Die Blaudrossel.
 Črtnik pretrdi (slegur) — Der Steinröthel.
 Kobilar — Die Goldamsel.
 Muhovčki — Die Fliegenschnäpper.
 Vrana poljska — Die Saatkrähe.
 Kavka — Die Dohle.
 Škorec — Der Staar.
 Ščinkovec — Der Buchfinke.
 Lišček — Der Stieglitz.
 Čišek (strlinec) — Der Zeisig.
 Dlesk zeleni — Das Hirngrillerl.
 „ zelenkasti — Der Grünling.
 Kalin (popkar) — Der Gimpel.
 Krumpež — Der Kreuzschnabel.
 Konoplenka — Der Hänfling.
 Škrjanci — Die Lerchen.
 Žolne — Die Spechte.
 Vijoglavka (vrtoglavka) — Der Wendehals.
 Kukovica — Der Kukuk.

Politische stvari.

0 francosko-pruski vojski.

Podoba je, ako pogledamo v časnike, in tudi slovanske, da so si zelo navskriž-misli o tem, kdo prav za prav je najbolj kriv vojske, ktera se zdaj imenuje le še francosko-pruska, kipa utegne v svoje kolo potegniti še več drugih držav, morebiti vso Evropo. „Novice“ so v poslednjem listu cesarju Napoleonu pripisovale krivdo vojske, kajti na videz je res tako, da je s trte izvil boj, ker vsaka država, tedaj tudi španjska ima pravico sama izbirati si kralja, in ko je francoska vlada o princu Hohenzollernskem svoj protest izrekla, odstopil je on od te kandidature; al v kljub vsemu temu so Francozi vendar Prusu napovedali vojsko. Po taki podobi bi se res Napoleon, da je začel vojsko, ktera bode strašne nadloge razsula po svetu, obsoditi moral tem bolj, ker se prav lahko misli, da, ker mu domá prede za njegov prestol, ki si ga je še le unidan po plebiscitu nekoliko zlimati dal, je z vojsko nezadovoljnosti Francozov nekako ventil (zaklopnico) odprl. Al če nesrečni tej homatiji pogledamo do jedra, kazalo se nam bode to vse od drugačne strani; naj zato „Novice“, ktere so že unkrat odločno rekle, da nimajo celó nič srca do Prusov, da pa tudi v Francoza ne stavijo nobene vere, tudi to — drugo stran pokažejo svojim bralcem o francosko-pruski vojski.

Kdor hoče pravi pomen nesrečne te vojske ločiti od različnosti misli in zmešnjav, ki jih nahajamo po časnikih, ta mora pogledati v zgodovino preteklih časov; ona sama mu more pokazati pravo pot, — ona, ki brez strasti v svojo knjigo piše vsa dela in početja vladarjev in držav.

A kaj beremo v tej knjigi? Ne cesar Napoleon, ne občutljivi in slavohlepni francoski narod, ampak pruski nenasitljivi pohlep po tuji zemlji, je pravi vzrok sedanje strahovite vojske. Kar zgodovina pomni, delali so pruski vladarji in državniki v to mer, in da bi dosegli svoje samogoltné namene, bil jim je vsak, tudi najnepoštenejši pomoček dober. Le pomislimo, kako je delal pruski kralj Friderik II. z našo cesarico Marijo Terezijo. Napadel jo je z vojsko brez vsacega najmanjšega vzroka, in sicer skrivaj, da še vojske pred nič napovedal ni, ter ni odjenjal pred, da nam je veči in lepši kos Šleskega ugrabil. In spet leta 1866. Ali ni Bismark vojske začel iz gole požrešnosti, da bi se nemških dežel polastil, in jih pod pruski jarem spravil?

Ali ni izgovor za vojsko zoper nas kar s trte izvil? Ali ni planil na nas ko volk na nedolžno jaguže? Ali je Avstriji kaj hvale vedel za to, da je toliko stoletij Nemčijo branila, da je bilo toliko avstrijskih vojščakov za njo pobitih, toliko avstrijskih denarjev za njo potrošenih? To, da je še Lahe nahujskal na nas; da je skušal Ogre spuntati, in da je veleval, Avstriji meč v srce poriniti, da je bo za vselej konec.

Kakor z nami, skoraj ravno tako nepošteno je ravnal Bismark tudi z Napoleonom. To nam bo precej jasno, ako se ozremo na pražki mir, ki je bil z nami po Sadovski bitvi sklenjen, in na to, kar se je po tem godilo. Znano je namreč, da je Napoleon le proti temu privolil Prusu, da je Šlezvik-Holstein, Hanover in druge nemške dežele v svojo torbo pobasal, ako bo pogodbe pražkega miru na tanko spolnoval. Al kako sta se Bismark in njegov kralj obnašala? Še tinta, s katero sta podpisala pražko pogodbo, ni bila dobro suha, že sta to prelomila s tem, da sta južno-nemške države prisilila, da so morale s Prusom vojno zvezo storiti. V južno-nemških trdnjavah so proti vsaki pravici ostali pruski vojščaki in še celó iz Luksemburga so se umeknili še le potem, ko je Napoleon v resnici z vojsko žugal. Severni kos Šlesvika, koder Danci prebivajo, bi se imel po pogodbah praškega miru danskemu kraljestvu nazaj dati. Pa tudi od tega Bismark do današnjega dne ni hotel nič slišati.

To nepošteno ravnanje je obudilo pri Francozih in drugod nejevoljo in nezaupanje. Vrh tega je bivalo dan na dan bolj očitno, da pruski državniki na vso moč na to delajo, da bi ponovili staro nemško cesarstvo, ki je segalo od severnega do jadranskega morja, in zapopadalo tudi kosove današnje francoske države. Očitno je bilo, da se Prusi iz tega namena neprenehoma na boj pripravljajo in da čakajo le svojemu početju ugodne prilike.

Ta pruska požrešnost je pa strah in skrb zbudila po celi Evropi. Ona je kriva, da se je jela cela Evropa orožiti, in strašanske armade, kakor jih popred še nikdar ni bilo, pripravljati. Tudi naša uboga Avstrija je morala le zavolj tega armado pomnožiti in postaviti izdati, po kateri mora vsakdo vojak biti. Pruska nenasitljiva pohlepnost je vso Evropo v vojaški tabor premenila.

A najbolj je strah pred pruskimi sklepi Napoleona in sploh Francoze pritiskal. Zakaj to je bilo očitno, da Francosko je glavni zadržek Bismarkovim namenom, in da ta pred ali pozneje z vso silo na Francoze udari. Napoleon je tedaj z vso previdnostjo pazil na vse pruske priprave in na vsak korak, skrbno je zasledoval vse mreže, ki so se predle zoper varnost francoske države, in na tanko je zaznamoval vse Bismarkovo počenjanje na svoj rovaš. Ko je tedaj pred nekimi tedni hotel Bismark še Hohencollernskega princa na španski prestol (tron) posaditi, iz neprijaznega namena, ker je bil vse skrivaj in Napoleonu za hrbtom napeljal, bilo je to Francozom preveč. Zavrelo je po celi francoski državi, in Napoleon, ko bi tudi ne bil hotel, on je zavolj ljudstva moral zahtevati, naj pruski kralj prepové za zdaj in za prihodnjič princu svoje hiše posajati se na španski prestol. Ali pruski kralj ni hotel storiti te prepovedi. Tako je Napoleon videl, da mu pruski kralj odreka to, kar je on zavolj francoske varnosti od njega zahteval; videl je, da je Prusu le do tega, da bi se za boj pripravil; videl je, da se vojski brez francoske škode ne more več ogniti, ter jo je — sam napovedal.

Tako je prišlo do vojske, in dokazano je menda po vsem tem, da nihče drugje ni kriv, ko pruska požrešnost.

Mi pa zdaj, ko prave, po zgodovini razjasnjene vzroke poznamo, tudi lahko vemo, kaj je za nas dobro, in kaj imamo želeti. Nasledki te vojske utegnejo biti le:

Ako Prusi zmagajo, je nemško cesarstvo od severnega do jadranskega (tržaškega) morja pod prusko čelado gotovo. Nemški napuh in nemški pohlep ne bi imel nobene mere več. Avstrija in mi Slovenci z njo — z Bogom!

Ako pa premagajo Francozi, oni storé pruski silovitosti konec, pristrižejo Bismarkove predrzne peruti, in odkažejo pruski pohlepnosti trdne meje: do tod in ne dalje! Verjetno je pa tudi to, da od Avstrije ne bodo si prisvojili zemlje.

Naša in avstrijska korist nam tedaj jasno kaže, komu naj mi Slovenci, (ker naposled eden mora zmagati) zmagati želimo.

Da so nemški liberalci po Avstriji in tudi naši ljubljanski vsi za Prusa, to pač ne more drugače biti. Kar smo vedno trdili, da liberalcem z glasovitimi „Bleisohlen“ ni nič za Avstrijo in da oni, „keinen Schlagbaum kennend“ le za Prusa simpatijo imajo, to je zdaj popolnoma očitno. Zdaj sicer še vpijejo, da mora Avstrija v tej vojski nobenostranska (neutralna) biti; ali po prvi nesrečni bitvi za Pruse bodo brez dvombe kričali: „Hajd Prusom na pomoč!“ Denarno nabiro za nje so že začeli. Za to in nič za drugega tudi tako silijo, naj vlada brž ko brž državni zbor skliče, zakaj v njem imajo liberalci večino, in bodo že skrbeli za to, da se ljubljencem Prusom kaj hudega ne zgodi, če tudi Avstrija zraven v hude zadrege pride.

Naj ga le skliče vlada državni zbor, kakor je zdaj sestavljen, bo že videla, kako se z njim avstrijska politika dela.

Národopisne stvari.

Kočevari.

Zadnji čas, kar so v Kočevji uganjali take razuzdanosti in surovosti, da je bila groza, se je veliko pisalo o Kočevarjih.

Zato našim bralcem, katerim ni znano, kar je „Koledárček slovenski“ o tem ljudstvu pisal, utegne zanimivo biti, kaj več izvedeti, od kod so prišli ti naseljenci v našo slovensko deželo, in drugega več.

Čujmo tedaj, kar je „Koledárček“ pisal o Kočevarih:

„Pod tem imenom se razumeva tista nemška otočica v slavenskem morji, ki se razprostira iznad Poljan, Črnomlja in Semiča do suhega Kranjskega, Ribnice in Čubra.

Po besedah Valvazora, ki nam to razodeva iz pisma, katero je našel škof Tomaž Krön v pismohramu Škofje Loke, se je naselbina ta tako-le začela: „Ko je nemški cesar Karol IV. puntarske Frankone in Turingare bil premagal, je dal na prošnjo grofu Miroslavu ortenburškemu 300 mož z ženami in otroci iz imenovanih dežel v sužnost, kateri bi bili sicer zavoljo punta kazni zapadli. Grof ortenburški jih je razposlal po gori, kjer sedaj Kočevsko biva. Ko so sčasoma gozde posekali in iztrebili, so sozidali 7 farnih cerkev.“

Tako bi bili Kočevari po Valvazoru za Karola IV., ki je od leta 1346. do 1378. vladal, prišli na Kranjskem med Slovence. (Mnenju, da bi se Kočevari še le leta 1509. v te kraje naselili bili, ste kočevska in starologarska fara nasproti, ki ste stareje od rečene dôbe.) Slovenci, videvši jih v gori les sekati, laze delati, v kočah (kolibah) bivati, živino pasti in v tore zapirati,